Knjiž. "Slavko", Ljubljana

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 144 — CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, JUNE 21ST, 1937 — LETO XL — VOL. XL.

2 ubita, 27 ranjenih v Youngstownu

Youngstown, Ohio, 20. junija. Ko je v soboto zvečer piketiralo kakih 1,000 piketov tovarno Youngstown Sheet & Tube Co., je pikete nenadoma napadlo 250 policistov in pomožnih šerifov.

Vnela se je prava bitka med piketi in policisti. Posledica je bila, da je eden mrtev obležal pred tovarno, štirje so bili nevarno ranjeni in 27 jih je moralo iskati zdravniške pomoči.

Ubiti je John Bogovič (Slovenec?) star 38 let, in stanujoč v predmestju Struthers. Pozneje je na posledicah zadobljenih ran umrl še neki drugi unijski piket John Esperney. Dva se nahajata v opasnem stanju.

Več kot eno uro so piketi napadali ponovno in ponovno policijo in deputy šerife, ki je pa vsak napad odbila s plinskimi bombami. Plinske bombe so padale tako gosto, da so ljudje radi smradu morali bežati celo iz bližnjih stanovanj.

Boj se je polegel po deseti uri zvečer. Obenem je pa prišlo poročilo, da odidejo na štrajk vozniki trukov, hišni uslužbenci in strojniki. Do danes zjutraj štrajk še ni bil naznanjen.

Med ranjenci so tudi sledeči, najbrž Hrvati: Steve Dulik, obstreljen v spodnji del telesa, Rudy Bogovich, obstreljen v nogo, Mike Babjek, obstreljen v roko, Joseph Malik, težko prizadet od plina. Med ranjenimi je tudi pet deputy šerifov.

Včeraj popoldne se je vršilo v Campbellu masno zborovanje, na katerem so unijski organizatorji pozvali štrajkarje, da se zberejo v pondeljek zjutraj ob 2. uri pred Youngstown tovarno. Nadaljnih poročil do danes do štirih zjutraj ni bilo.

Zvezna vlada bo kaznovala one, ki so motili razpošiljatev zvezne pošte v štrajku

Washington, 19. junija. Kongresni odsek za preiskavo vmešavanja v poštne zadeve tekom štrajka v Warrenu in Niles, Ohio, nadaljuje s preiskavo. Vse stranke so se zedinile v tem, da morajo biti krivci kaznovani.

Prvi generalni pomožni poštni mojster Howet je včeraj izjavil pred senatnim preiskovalnim odsekom, da ima dokaze, da je neki unijski piket ustavil poštnega sla, ki je raznašal ekspresna pisma. Vžel je poštnemu uslužbencu ekspresni paket in ga odprl, kar je močno kaznjivo po poštnih postavah.

Howes je izjavil, da je vso zadevo izročil zveznemu pravdniku v Clevelandu, kamor spada ta slučaj, da se z dotičnim piketom postopa kot postava zahteva. Poštna uprava pod nobenim pogojem ne bo trpela vmešavanje v poštne zadeve.

Na drugi strani je pa odvetnik Republic Steel Co. dvignil pred senatnim odsekom tožbo proti poštni upravi v Warrenu. Tamojšnji poštar se je branil prevzeti štiri pakete hrane, katere je kompanija poslala skebom v tovarno.

Kompanijski odvetnik je nadalje trdil pred senatnim odsekom, da so piketi zdumpali poln truk živeža, namenjen za delavce v tovarno, da so streljali na zrakoplove, ki so dovažali hrano in da so dinamitirali železniško progo.

Senator Bailey je vprašal unijskega organizatorja Philipa Murraya, če on misli, da imajo štrajkarji pravico ustaviti pošto. Murray je odgovoril: "Jaz mislim, da bi se moralo prenehati z vsemi nepostavnimi dejanji. Samo potrebno je, da se ozrete na obe strani. Tudi kompanije so tozadevno grešile."

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev po raznih naselbinah

V bližini mesta Roundup, Montana, je nastala največja povodenj v zgodovini tega dela države Montane. Po silnem nalivu dežja se je razlila reka Musselshell zadnji petek. Valovi umazane vode so odnesli mostove in poplavili slovenske naselbine Roundup, Billings in Farreltown. Naši rojaki so radi povodnji zelo prizadeti. Vse kleti in sobe na nizkem so bile poplavljene z vodo in blatom. Ljudje so bežali na plan in so morali ostati na prostem v najhujšem nalivu, dokler ni voda vsaj deloma padla. Tudi naselbina Klein je bila deloma prizadeta.

V Oregon City, Ore., je pred kratkim avtomobil ubil rojaka Franka Mastnjaka in njegovo kravo, katero je vodil s paše domov. Pokojni je bil star 62 let in doma iz Šenčurja pri Kranju. — V istem mestu je umrl za naduho rojak Bartel Lužar, star 59 let.

"Nova Doba" poroča, da je kampanja pri J. S. K. Jednoti prinesla od 1. aprila do 14. junija nič manj kot 2011 novih članov v obeh oddelkih. Država Colorado je na prvem mestu s 388 novimi člani v obeh oddelkih.

Mr. Molek, urednik "Prosvete" piše v zadnji tedenski Prosveti, da je slavna delegacija S. N. P. J. na banketu v Clevelandu morala požirati — deset let stare kokoši. Mi še nismo slišali, da bi kokoši tako dolgo živele, pač pa je to najbrž Molekova zafrkacija na Cleveland.

Na dekliški višji šoli St. Francis Academy v Jolietu je zadnji petek graduirala Miss Mary Agnes Pekol, hčerka ugledne slovenske družine iz Willard, Wis. Mlada Mary bo postala učiteljica.

Rev. John Plevnik, zaslužni župnik slovenske župnije v Jolietu je 20. junija, praznoval 40-letnico svojega mašništva. Po želji slavljenca se je slavnost vršila na tihem, toda tako iskreno in čuteče, da se je videlo, kako slovenski Joliet ljubi svojega spoštovanega župnika, ki že tako dolgo vrsto let uspešno vodi slovensko župnijo v Jolietu. Rev. Plevnik je bil posvečen v mašnika dne 17. junija, 1897, od kardinala Gibbonsa v Baltimoru.

Poslabšana vožnja

Družba cestne železnice je predložila mestni vladi načrt glasom katerega bi se znižala postrežba pri voznini za 8 odstotkov. To pomeni, da bi manj kar in busov vozilo po kestu. Družba zgubiva denar, odkar je odpravila tedenske vozne listke in bi sedaj rada znižala postrežbo, da se iznebi deficita. Toda tozadevno bo v mestni zbornici hud boj. Zadevi bi bilo že zdavnej konec, ako bi imeli župana, ki bi znal nastopiti kot mož, toda naš župan raje vleče s kompanijami kot z ljudmi.

Lewis trdi, da so v South Chicagu morili delavce

Chicago, 19. junija. Sinoči se je vršilo v chicaškem stadionu masno zborovanje jeklarskih delavcev in kazale so se slike punta, ki je nastal pred Republic Steel Co. Navzoč je bil John Lewis, ki je označil napad chicaške policije na delavce na Spominski dan kot "premišljen umor delavcev." Navzočih je bilo 19,000 delavcev v ogromni areni, ki so vsi navdušeno ploskali Lewisu. Lewis je v svojem govoru napadal jeklarske barone in javne uradnike; prve, ker neusmiljeno odirajo delavce, druge pa, ker ne vršijo nevtralno svojih dolžnosti. "Veseli me," je dejal Lewis, "da bo klanje naših ljudi vsaj deloma maščevano po ameriških sodnijah, ki so pravične dovolj, da znajo razločevati krivico in pravice. Podgoverner države Pennsylvanije je poslal na zborovanje brzojav, v katerem je izrazil trdno prepričanje, da bo jeklarski štrajk se končal z zmago jeklarskih delavcev. Girdler, predsednik Republic Steeel Co., je bil imenovan na zborovanju kot "car jeklarskega trusta in industrije.

Avtna unija proti nepostavnim štrajkom

Detroit, 19. junija. Generalni eksekutivni odbor avtne unije ameriških delavcev se je sešel k izrednemu zborovanju, da sprejme nekaj določb proti unijam, ki na svojo roko začnejo s stavko. Te unije bodo kaznovane, kot se je izjavil Homer Martin, predsednik avtne unije. Generalni eksekutivni odbor bo uvedel preiskavo o štrajku pri Consumers Power Co., ko je bilo pol države Michigan vržene v temo radi nepostavnega štrajka. Nadalje se bo vršila preiskava radi štrajka v Bay City in v Lansingu. Noben štrajk ni bil odobren od unije.

Železničarji in jeklarne

Alexander Whitney, predsednik železniške organizacije strojevodij in kurjačev, je izjavil, da unijski uslužbenci železnice niso prisiljeni voziti jeklo in drug material v jeklarske tovarne, kjer se vrši štrajk, ako mislijo, da obstoji nevarnost za nje. Vsak železničar lahko za sebe odloči, če obstoji nevarnost.

Državljanstvo

Pri zadnjem zaslišanju za ameriško državljanstvo na zvezni sodniji sta dobila državljanske papirje Daniel Murn in Karoline Komac. Skupaj letos 305 novih državljanov. Vsem iskrene čestitke.

Število rojstev pada

Washington, 19. junija. Trgovinski tajnik Roper je včeraj podal uradne številke glede števila rojstev in smrtnih slučajev v Zedinjenih državah. Te številke kažejo, da število rojstev pada, a število smrtnih slučajev se množi. Tekom lanskega leta je bilo v Zedinjenih državah registriranih 2,138,049 porodov, ali 16.6 rojstev za vsakih tisoč prebivalcev. V zgorej omenjeni številki niso omenjeni mrtvi porodi. Leta 1934 je znašalo število porodov 17.2 na 1,000 prebivalcev. Najvišje število porodov je imela država New Mexico, kjer je znašalo število porodov 29.6 od 1,000 prebivalcev. Najnižje število porodov pa je imela država New Jersey, namreč 12.4 na 1,000 prebivalcev. In ko število rojstev pada, pa se množi število smrtnih slučajev. Leta 1933 v času najhujše krize jih je bilo 10.7 na 1,000 prebivalcev, lansko leto pa že 11.7 na 1,000 prebivalcev.

NAJNOVEJŠE VESTI

Paris, 21. junija. Ministerski predsednik Francije Leon Blum, socialist, in načelnik popularne stranke, je resigniral iz svojega urada in podal odstavko predsedniku republike Lebrunu. Blum je odstopil, ker mu parlament ni hotel podeliti diktatorske moči, da bi najdel pot iz finančne krize, v katero je zbredla Francija.

65 let stari židovski ministerski predsednik Francije, prvi socialist, ki je dosegel ta urad, je bil zavrnjen v senatni zbornici, od katere je zahteval, da mu da moč, da vlada z ukazi, ne pa s postavami. Senat je to zavrnil.

Vancouver, Wash., 20. junija. Trije ruski zrakoplovci so srečno pripluli z zrakoplovom iz Moskve, preko severnega tečaja in pristali na ameriškem ozemlju v nedeljo. Njih zrakoplov je bil prisiljen k tlom radi slabega vremena, 580 milj od Oaklanda, Cal., kjer je bil njih cilj.

Dinamitiranje hiše župana v Johnstownu

Johnstown, Pa., 19. junija. Policijski načelnik Klink iz tega mesta je včeraj izjavil, da preiskuje njegov oddelek nekake grožnje, glasom katerih bi se imelo dinamitirati poslopje župana Shieldsa v tem mestu. Župan je pretekli teden organiziral "meščansko armado," ki naj bi skrbela za red in mir tekom štrajka pri Betlehem Steel Co. Župan je včeraj izjavil, da je dobil potom pošte že število groženj, da bodo dinamitirali njegovo hišo, da ga bodo ubili kot tudi člane njegove družine.

"Največje pristanišče"

Clifford Henderson, generalni ravnatelj zrakoplovnih tekem v Zedinjenih državah, se je izjavil, da je povečan in izboljšan zrakoplovni pristan v Clevelandu danes najfinejši na celem svetu. On mora že vedeti.

V bolnišnico

S Svetkovo ambulanco je bil pripeljan v Charity bolnišnico Frank Jeran, 14904 Cardinal Ave. Nahaja se v sobi št. 201.

Revolta v zdravniških krogih Amerike radi porodne kontrole. Katoliški zdravniki trdijo, da je porodna kontrola poganska

Atlantic City, 19. junija. Zasedanje katoliških zdravnikov, ki so člani American Medical Association, je izrazilo svojo nevoljo radi izjave omenjene organizacije, ki se je deloma izjavila za porodno kontrolo.

Tekom zasedanja American Medical Association so katoliški zdravniki, ki so člani omenjene zdravniške zveze, ostro protestirali proti porodni kontroli, rekoč, da je zlobna in nemoralna.

Obenem so katoliški zdravniki podali izjavo, v kateri trdijo, da je porodna kontrola preostanek iz poganskih časov, ko se je porodna kontrola nemoteno vršila in se je nekaznovano ubijalo mlada človeška bitja.

Katoliški zdravniki so obdolžili svoje kolege pri American Medical Asosciation, da so "grobokopi naroda in socialni rablji, ko nasiloma odpravljajo plod.

Katoliški delegati so opominjali svoje kolege, da "ko iščemo zdravje, moramo pomniti, da so zraven tudi stvari veliko večje važnosti, kot n. pr. čast, družina, država in pridobitev nadzemske sreče.

"Prakticiranje umetne kontracepcije iz tega ali onega vzroka," pravijo katoliški zdravniki, "je udarec moralnemu čutu človeka, kar producira medsebojno nezaupanje pri zakonskih, in je porodna kontrola končno orožje, s katerim se pobijajo vse čednosti, na katerih sloni krščanska civilizacija."

To mnenje je podpisalo kakih 500 najbolj odličnih katoliških zdravnikov. Sicer American Medical Association ni direktno priporočila porodne kontrole, toda izjavila se je simpatetično za idejo.

Tajni agenti ruske vlade so vdrli v poslopje ameriškega poslanstva v Moskvi

Moskva, 19. junija. Sovjetski tajni agenti so včeraj vdrli v poslopje, kjer je nastanjeno ameriško poslanstvo in štab. Mudili so se več ur v poslopju. Iskali so nekega ruskega pisatelja Lapinskija.

Lapinski je bil do leta 1933 poročevalec boljševiškega časopisa "Izvestija" v Washingtonu. Tajni agenti niso mogli dobiti Lapinskija, niti njegove strežnice. Oba sta zginila iz hiše.

S tem, da so ruski tajni agenti vdrli v poslopje ameriškega poslanstva v Moskvi, pa niso zagrešili ničesar proti diplomatskim običajem. Ameriški poslanik je najel ogromno Mohaja poslopje, kjer je nastanil svoj štab, a kar je ostalo prostora, ga je oddal ruskim uradnikom.

Dasi je v poslopju ameriško poslanstvo, pa je zadeva med poslanstvom in sovjetsko vlado tako urejena, da ima nadzorstvo nad stanovalci v poslopju, ki so Rusi, sovjetska vlada, nad vsemi drugimi pa ameriški poslanik.

Angleži bodo priznali vlado nacionalistov?

London, 19. junija. V diplomatskih krogih se trdi, da namerava angleška vlada priznati vlado generala Franca, kakor hitro general Franco vkoraka v Bilbao. General Franco je včeraj sam brzojavil angleškemu ministru za zunanje zadeve, da se mu priznava pravica kot vladarju samostojne države. Kaj uradnega se angleška vlada dosedaj še ni izjavila, toda v dobro poučenih krogih se govori, da je angleška vlada pripravljena priznati vlado generala Franca. Ako je Franco priznan od Anglije, tedaj lahko na postaven način blokira vsa španska pristanišča, ako ima zadostno mornarico. Dosedaj smatrajo Francove vojne ladje kot ladje morskih razbojnikov, ker Franco ni priznan od nobene države kot vladar Španije.

Štiriletni termin

Postavodajni odsek mestne zbornice v Clevelandu je odobril predlog, da se da na glasovanje volivcem, da odobrijo ali zavržejo načrt, glasom katerega bi bil prihodnji clevelandski župan izvoljen za štiri leta. Glede termina councilmanov pa še ni nič določenega.

Iz Minnesote

Mary Noasan, iz 177. ceste je dobila brzojavno sporočilo, da je v Chisholmu, Minn., umrla 19. junija njena nečakinja Mary Champa, rojena Knaus, stara 47 let. Podrobnosti o tem jutri.

Poboj med skebi in unijskimi delavci v Cantonu

Canton, Ohio, 19. junija. Ko se je včeraj kakih 50 delavcev skušalo vrniti na delo v tovarno Berger Co., ki je podružnica Republic Steel Co., so bili skebi napadeni od kakih 100 unijskih delavcev kaki dve milji pred tovarno. Štrajkarji so zasegli sedem škebov, katere so odpeljali v unijski glavni stan, kjer so jih izpraševali in pretepali, dokler ni dospela policija, ki je rešila skebe. Eden je bil tako pretepen, da se je moral podati v bolnišnico. O jeklarskem štrajku je bil vladni delavski odbor včeraj uradno obveščen, ko je jeklarska unija prinesla pred odbor dokaze, da so jeklarske družbe najele znane pretepače in ubijalce v svojo službo in da jeklarske družbe ustrahujejo svoje uslužbence. Vladni delavski odbor bo zadevo nemudoma preiskal.

Na počitnice

Mestna zbornica v Clevelandu bo še enkrat ta mesec zborovala, potem pa gredo councilmani na počitnice. Enkrat bodo zborovali v juliju, enkrat v avgustu in enkrat v septembru, predno začnejo zopet z rednimi tedenskimi sejami.

Zadružna Zveza

V pondeljek se vrši seja direktorija Slovenske Zadružne Zveze in sicer ob pol osmi uri zvečer.

* Banditi so v državi Jalisco, Mehiko, vjeli 6 farmarskih delavcev, jih privezali ob drevesa in jim odsekali glave.

Razne drobne delavske novice iz Amerike

Buffalo, 19. junija. Sedeči štrajk pri Fisher Body kompaniji v tem mestu je bil danes končan, ko je odšlo 750 delavcev iz tovarne. Med kompanijo in unijo pride do pogajanja radi enega odpuščenega delavca, radi katerega je nastal štrajk.

Pittsburgh, 19. junija. J. A. Philips, predsednik organizacije železniških sprevodnikov, je danes prerokoval, da bo v kratkem prišlo do odločbe, ali zaštrajka 250,000 uslužbencev pri peterih večjih ameriških železniških sistemih.

Newton, Iowa, 19. junija. Do štrajka je prišlo v tukajšnji delavnici Maytag Washing Machine Co. 2,500 delavcev je ob delu v mestu, ki šteje 11.000 prebivalcev.

Battle Creek, Mich., 19. junija. Med kompanijo W. K. Kellogg Co. in med unijskim vodstvom je prišlo do sporazuma. Delavci se vrnejo v pondeljek na delo.

Mestni uslužbenci

Devet unij v Clevelandu, ki imajo med mestnimi delavci svoje člane, je zagrozilo županu Burtonu, da bo odšlo 3,000 mestnih uslužbencev na štrajk, ako se takoj plača ne zviša toliko, da bo odgovarjala unijskim zahtevam. Delavci zahtevajo izboljšano plačo od 1. marca naprej. Župan je obljubil, da bo povišal plače unijskim delavcem od 1. julija naprej, a delavci zahtevajo zaostalo plačo od 1. marca, sicer bodo pustili delo, katerega drugje lahko dobijo z boljšo plačo. Kot znano so se vse delavske unije izjavile proti ponovni izvolitvi Burtona za župana.

Smrtna kosa

V soboto zjutraj je umrl v bolnišnici vdovec Gašper Vidrich, star 72 let, stanujoč pri družini Starc na 923 E. 140th St. Tu zapušča hčer Pavlino, omoženo Starc, in Frances poročeno Intihar. V Homer City, Pa., zapušča brata Antona. Ranjki je bil doma iz vasi Terinje pri Št. Petru. Pogreb se vrši danes popoldne ob 1:30 iz pogrebnega zavoda Jos. Žele in sinovi, 6502 St. Clair Ave. Bodi mu ohranjen blag spomin. Preostalim sorodnikom naše globoko sožalje!

Iz Loraina, O.

Pretekli četrtek je umrl v Lorainu Jacob Svet, star 61 let, doma iz Rakeka. Tu je bival 30 let. Bil je član društva sv. Alojzija in društva Bled SNPJ. Bil je samec. Zapušča brata Johna. Pogreb se je vršil v soboto dopoldne. Bodi mu mirna ameriška zemlja! — Težki operaciji se je morala podvreči v bolnišnici sv. Jožefa v Lorainu Mrs. Bertha Anzelci iz 33. ceste. Upamo, da bo dobra žena kmalu okrevala.

Prepovedane uniforme

Vrhovni poveljnik American Legion je prepovedal članstvu te vojaške organizacije, da ne smejo nositi uniform, kadar nastopajo v raznih delavskih sporih.

Dr. Kernov slovar

Kdor ima besednjak dr. Kerna ga lahko proda, ako ga prinese v uredništvo "Ameriške Domovine."

Važna seja

Danes se vrši ob 6. zvečer seja "Slavčkov." Ob 8. uri se začne seja staršev. Pridite, ker je važno. — Tajnica.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, $5.50; pol leta, $3.00.
Za Evropo, celo leto, $8.00.
Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 144 Mon., June 21, 1937

Evropa in Zedinjene države

Naravno je, da imajo vsi večji evropski časopisi v Ameriki svoje dopisnike, ki dnevno poročajo iz Amerike v Evropo o vseh bolj važnih dogodkih v Zedinjenih državah. Ti evropski časnikarji, katerim je dovoljeno bivati v Zedinjenih državah, morajo seveda dobro poznati ameriški jezik, poleg tega pa poznati ekonomski in politični položaj, ki prevladuje v Zedinjenih državah.

Angleški, francoski, ruski in nemški lastniki časopisov v Evropi, ki imajo svoje zastopnike v Ameriki, seveda dajejo svojim poročevalcem na razpolago precej obilna materialna sredstva, tako da pridejo ti ljudje v stik z ljudmi, ki dobro vedo, kaj mislijo odgovorni ameriški krogi in kaj snujejo, kar se sicer ne more dognati iz redovitih dnevnih vesti v časopisih.

Seveda, ti evropski dopisniki nimajo nobenega dostopa do vladnih uradov, in ameriškim vladnim uradnikom je pod visoko globo zabranjeno izdajati katerekoli novosti ali načrte ameriške vlade. Toda tujezemski časnikarji znajo poiskati podlago svojim poročilom in na tej podlagi pošiljajo v Evropo informacije, ki so velike koristi dotični deželi, katero zastopajo v Ameriki kot časnikarji.

Razume se, da morajo biti ti časnikarji v Ameriki skrajno previdni, pa tudi pametni, ker sicer ne bi mogli priti do virov novic, ki so tako potrebne Evropi, da izve za mnenje Zedinjenih držav v najbolj važnih ekonomskih in političnih vprašanjih.

Žal, da naši večji jugoslovanski časopisi ne morejo vzdrževati svojih stalnih dopisnikov v Zedinjenih državah, kajti taki časnikarji stanejo obilico denarja. Toda jugoslovanska vlada troši denar na druge načine namesto da bi imela tu zastopnike, ki bi v političnem in gospodarskem oziru našli pota in sredstva, kako odpreti večji promet in trgovino med Jugoslavijo in Zedinjenimi državami. So pač še premalenkostni politikarji v domovini.

Mi smo že v več člankih povdarjali ogromno korist, ki bi jo imela Jugoslavija, če bi znala prodajati svoje izvrstne produkte v Zedinjene države. In ali mislite, da se časopisje, javnost ali vlada v domovini sploh kaj zmenijo za pametne nasvete? Če mislijo, da jim politika v domovini več nese, blagor jim, toda narod trpi pri tem.

*

Med vsemi evropskimi časopisi ima brez dvoma svoje najboljše dopisnike in ekonomske stražarje v Ameriki — londonski "Times," ki je menda največji časopis ne samo v Londonu, pač pa v vsej Evropi. Ni treba, da se strinjamo z načeli tega časopisa, toda "Times" v Londonu znajo pogoditi mnenje v Zedinjenih državah in tako točno opisati položaj v naši Ameriki, da jim je težko kdo izmed urednikov velikih ameriških časopisov kos.

Zlasti pazi evropsko časopisje na mišljenje ameriškega naroda za slučaj evropske vojne. Brez vsakega dvora je, da v slučaju evropske vojne bo največje važnosti stališče, katerega bodo zavzele Zedinjene države. Sicer v slučaju evropske vojne Amerika ne bo nikdar več tako blazna, da bi šla z vojaštvom v Evropo, ali da bi direktno financirala sleparske države, ki ne poravnajo svojih dolgov, toda — privatnim potom se da narediti mnogo in — preveč.

V prvi vrsti gledajo evropske demokracije z največjo pozornostjo, kako odmevajo evropski dogodki v javnem mišljenju ameriškega naroda. Mnogi politični krogi v zapadni Evropi so še danes prepričani, da bodo Zedinjene države v prihodnji evropski vojni pomagale demokratskim državam. Mišljenja so, namreč evropske demokratske države, da je v interesu Zedinjenih držav, da podpirajo demokracijo v Evropi.

Toda mnogi evropski časnikarji v Ameriki se motijo v tem, ko povdarjajo, da je Amerika prišla tekom zadnje svetovne vojne v Evropi na pomoč "demokratskim" državam, in da bo vlada Zedinjenih držav tudi v prihodnji evropski vojni zavzela enako stališče.

Seveda, evropski politični faktorji vedo, da Zedinjene države ne bodo več pošiljale vojaštva v Evropo, toda obenem računajo s tem, da je dolžnost Zedinjenih držav, kot največje demokratske vlade na svetu, da vsaj moralno in materialno podprejo prihodnjo borbo "za demokracijo" v Evropi.

Kolikor mi poznamo danes mnenje ameriškega naroda, med katerim živimo, in dokler bo predsednik Roosevelt na krmilu, ne bo Evropa dobila niti enega dolarja, niti ene same moralne ideje za pomoč v slučaju vojne. Zato pa odlašajo v Evropi vojno, češ, mogoče se položaj v Ameriki spremeni in bo naslednik Roosevelta bolj pripravljen "pomagati."
in bo naslednik Roosevelta bolj pripravljen "pomagati." Pa se silno motijo.

Kaj pravite!

Saj ni tako slabo biti kralj. Novi angleški kralj Jurij VI. ni ob priliki kronanja dal narodu nikakih obljub in vendar se nič ne boji, da bi bil vržen s prestola. Tudi ga nič ne briga, če je narodni budžet balanciran ali ne. Mu je tudi vseeno, če se zameri demokratski, republikanski ali socialistični stranki, on ostane kralj, pa mirna Bosna.

BESEDA IZ NARODA

Iz obiska na "divjem" zapadu

Piše Louis J. Pirc

Doma so mi rekli pred odhodom proti zapadu: Slamnik vzemi pa lahno obleko, bo vroče v Wyomingu. Jaz sem pa kar molčal in spravil v kovčeg dva zimska jopiča, težko "bathrobe," povrh pa še suknjo. In zimsko obleko pa klobuk.

Nisem bil zastonj v Wyomingu pred 28. leti in pol, da si ne bi zapomnil tiste burje, ki je mnogokrat hujša od kraške, poleg tega je pa v Wyomingu tako ustvarjeno, da je tekom dneva par ur res vročih, toda okoli četrte ure začne padati toplomer, in ko je ura šest, je toplomer že na 50, in ob osmih zvečer imamo pa 40 nad ničlo—to je taka "toplota," kot se jo rabi, da pivo do dobrega ohladi.

Tako pripravljen in oborožen za vsak slučaj jo mahnem oni četrtek proti kolodvoru v Clevelandu. Začel se je prvi del vožnje: Cleveland-Chicago. Vlak je spotoma še precej dobro kašljal, tako da nas je izložil v Chicagu že ob 1. uri popoldne, ali ob drugi uri popoldne po clevelandskem času. Odpotoval sem ob 7:45 iz Clevelanda, zjutraj.

V Chicagu ima skoro vsaka železnica svoj lastni kolodvor, in tako sem se tudi jaz moral prepeljati z La Salle Street postaje na Chicago & Northwestern postajo, od koder odhajajo vlaki proti "divjemu zapadu."

Pet dobrih ur sem imel časa v Chicagu, premalo, da bi koga obiskal, preveč za čakanje na drugi vlak. Ko sem se pošteno obril in najedel, jo mahnem na ulico, in prišel sem na cesto ravno ob času, ko vse beži iz tovaren in uradov proti domu. Takega vrveža, takega prometnega nereda ob "rush-timu" niti v New Yorku nisem opazil.

Vse vozi, kakor se komu zdi. Avto ti smukne tik pred karo, obrneš na levo ali desno, kadar in kamor hočeš, kara zavije v stransko ulico, kadarkoli dobi malo priliko, vmes so pa pešci, katerih nekateri zasedajo kare, drugi nadulično, tretji hitijo proti železniškim postajam, četrti urno korakajo, kolikor jim je pač mogoče v tako ogromni množici.

To je trajalo eno uro. Bilo je pravo preseljevanje narodov. Stotisoče ljudi sem videl tekom ene ure. Kare, busi, nadulične, avtomobili, vse je natlačeno kot žveplenke v škatljici, pa še ob strani in zadaj visijo. Na vsakih pet korakov pa stoji prodajalec časopisov, katere ljudje kar pulijo iz rok prodajalcem. Ljudje prihajajo hitrejše, kot pa more prodajalec prodajati časopise. V petih minutah, pa jih je imel en sam 100 prodanih, pa že pridirja avto in prinese nove skladnice časopisja. Ni čuda, da ima več chicaških časopisov od 500,000 do 800,000 dnevne naklade.

Ko sem si vse to do dobrega ogledal, in sem poleg tega dobil tudi par bunk v hrbet ali pod rebra, ker nisem dovolj hitro stopal, sem obrnil zopet proti kolodvoru. Bližal se je čas, da zasedemo vlak, ki naj nas odpelje proti Green River, Wyoming.

Bil je to najnovejše vrste vlak, katerega so pravkar upeljali. Ime mu je bilo "City of Portland," tehnično se imenuje "Streamliner," po domače mu pa rečejo naši ljudje "zipper." Imel sem kupljen kompartment na tem vlaku, o katerem trdijo, da vozi 120 milj na uro! Torej gre hitreje kot povprečen potniški zrakoplov. Tozadevno mi je direktor zrakoplovnega pristana v Rock Springs pozneje pravil, da povprečen potniški zrakoplov naredi od 100 do 115 milj na uro.

Najprvo sem si od konca do kraja ogledal to najnovejše čudo potniškega prometa na ameriških železnicah. Vlak je res krasen, mnogo nižji od navadnega vlaka, bolj stisnjen, zunaj oranžno barvan, znotraj pa lahno modro. Gonilna sila vlaka je takozvani Diesel motor, in sicer sta kar dva. Ako eden odpove, pride drugi v aktivnost, torej se ni bati, da bi bili kje puščeni na progi. Praktično je to, ker zipper ne potrebuje ne vode, ne premoga, torej ni treba "lukamatije" nikjer spreminjati, pač pa vleče isti stroj vlak iz Chicage vse do Los Angelesa, San Francisca ali Portlanda. Koliko časa si že prihrani vlak samo pri tem!

Vlak obstoji iz strojnega voza, iz enega voza za uslužbence in njih prtljage, nadalje sta dva spalna voza, potem je en voz s sedeži brez spalnic, jedilni voz in razgledni voz. To je vse. Ko sem si ogledoval ta "zipper" se mi je zdelo, da bi ga kar v žep lahko vtaknil in sem si mislil, kaj boš ti, krota mala, vozila po divjem zapadu!

Ampak, ampak! Točno ob 6:15, na sekundo točno, se je vlak premaknil. Ni minulo še pol minute je zlodej že dirjal s 40 milj brzine na uro, v eni minuti je že dosegel 60 ur brzine, ko sem enkrat kihnil, je že dirjal 80 milj na uro, in ko sem prižgal cigareto, jo je žvižgal po 100 milj na uro!

Pogledal sem skozi okno, pa smo bili že v DeKalbu, Illinois, potegnil sem vozni red iz žepa, vlak je bil že v Sterlingu, Illinois, pet minut sem govoril s sprevodnikom, pa smo bili že v Clintonu, Iowa, kjer je blizu meja med Illinoisom in Iowo. Tam so tudi ogromni mostovi, ki vodijo preko Mississippi reke.

Naročil sem porterju naj mi prinese kozarec limonade, in predno jo je prinesel, smo bili že v Omahi, Nebraska, in komaj sem limonado spil, smo bili že preko vse obširne Nebraske v glavnem mestu države Wyoming, v Cheyenne. Od Cheyenna do Green Riverja, Wyo., je 300 milj. Pogledal sem par novic v cheyennskem časopisu, pa že vpije sprevodnik: Green River! 1,350 milj dolgo pot iz Chicaga je zipper prevozil v 18 urah!

Skrivnost, da premaga zipper tako obširne daljave v tako kratkem času ne obstoji samo v hitri vožnji vlaka, pač pa tudi v tem, ker vlak skoro nikjer ne pristane. Od Chicaga pa vse do Green Riverja se je ustavil samo šestkrat, in to pomeni mnogo. Pa tudi v slučaju, kadar postoji vlak na kakem kolodvoru, ne obira bolh in čaka in čaka, pač pa da potnikom eno minuto, dve časa, pa morajo biti na krovu in naprej gre "divja gonja" na življenje in smrt. Zdelo se mi je kot tedaj v pionirskih dnevih, ko so cowboysi vodili starodavne kočije na zapad. Z biči so švigali neprestano nad konjskimi mrhami, da so uporabile svoje zadnje moči, da so vlekle nerodno kočijo čim hitreje naprej.

Toda vožnja na zipperju je pri vsej tej nezaslišani naglici tako mirna, tako prijazna, tako brez vsakega šuma. Nič dima, nič saj, nič ropotanja koles ali šumenja in bučanja lokomotive, vse gre tako graciozno naprej, mirno, skoro neslišno, kot bi mati peljala detece v vozičku na izprehod.

(Dalje prihodnjič)

Pozdrav z visokega morja

Na parniku Normandie. — Cenjeni urednik Ameriške Domovine mi bo že oprostil, če je bolj slaba pisava in če bo moral letati za mojim črkami. Kako ne, če se pa ladja ziblje in mi pero, ko hočem narediti, na primer, piko na "i" preskoči par vrst in naredi piko nad kakšnim "a," kar ni nikomur podobno in tudi slovnično ni. Naša bratovščina potnikov pozdravlja vse naše prijatelje po Ameriki, predvsem pa vsak svoje domače, ki so morda v skrbeh za nas. Ampak nič ne skrbite, ker mi se imamo dobro. Vožnja je jako lepa in vsi smo zdravi. Postrežba na ladji je tako fina, da ni mogoče boljše dobiti. Imamo tudi Slovenca na ladji, ki skrbi za nas, da je vse v redu.

Morda vas bo zanimalo, kako prebijemo dan na ladji. Ko zjutraj vstanemo in se lepo okomotamo, nas pokličejo v krasno sobo k zajtrku. Po štirje se vsedemo k eni mizi, in v lepi složnosti omlatimo "nasade." Miza je pogrnjena z lepim prtom in sredi mize paradira krasen šopek svežih cvetlic. (Tako bom odslej zahteval, da nam vsako jutro napravi mizo naša pridna Zofka). Potem si pa vsak izbere zajtrk, kakor se mu poljubi.

Opoldne, pri kosilu, je pa miza še bolj okrašena, mislim namreč, da se nam klanjata dva litra finega vina, en liter belega in en liter črnega. Naše cenjeno omizje pospravi oba, da ni kake zamere temu ali onemu. Kaj bi zapostavljali dobro pijačo! Potem pa začno servirati same najboljše jedi in vsak vzame po svoji mili volji in v sorazmerju svoje jedilne shrambe.

Popoldne gremo pa na krov, kjer sedimo na udobnih stolih in dremljemo. Če piše bolj huda sapa, razpnejo platno, da smo v zavetju. Torej nas prav pridno cartajo in varjejo, da se ne bi kdo prehladil.

Večerja je pa zopet izbrana samih najboljših jedil. Za posladkanje pa postavijo na mizo raznega sadja, kot: grozdje, oranže, hruške, banane, vse sveže.

Nas Slovencev na ladji je 40 in se precej skupaj držimo. Mr. Zakrajšek skrbi za nas, da je vse v redu in vsaki naši želji ustreženo. Po večerji gremo pa v kino gledišče, kjer kažejo zanimive slike. Tako je zabava kar naprej in prav nič nam ni dolg čas.

Vsa naša srenja na ladji se je dala slikat in prosimo uredništvo Ameriške Domovine, da napravi klišej in sliko priobči.

Tako se hitro pomičemo proti evropski celini in ne bo dolgo, ko bomo zopet uzrli našo nepozabno rojstno domovino, po kateri tako hrepenimo. Lepe pozdrave vsem in na svidenje.

Joseph Cekuta.

Slovenski izletniki na ladji Normandie. Prav zgorej v levem vogalu je Mr. Joseph Cekuta.

—o—

Poroka v Kaliforniji

Culver City, Cal. — Če vas zanima, vam tukaj pošiljamo poročilo, da se na 26. junija poročita v cerkvi sv. Avguština Miss Vera Kausek in Max F. Basey. Oba sta iz Clevelanda in sicer je bil nevestin naslov 18526 Underwood Ave., ženinov pa 1213 E. 175th St.

Na poročno slavlje pridejo mnogi naši rojaki s svojimi soprogami in sicer so obljubili tile bivši Clevelandčani: Frank Stubber, Gabriel Turk, Henry Brodnick, Robert Horton, Frank Vidmar, Joseph Kausek, Edward Skufca, Louis Urak, Albert Mervar, John Anzick. Prišlo bo tudi dosti Slovencev iz Fontana, Cal.

Vsi ti naši rojaki so mi naročili, naj o tem sporočam na Ameriško Domovino, obenem pa pošiljajo iskrene pozdrave njih staršem, sorodnikom, prijateljem in znancem po Clevelandu in drugod.

Max Basey.

—o—

Vesela družba

Cleveland, O. — Zelo važna stvar je to, ki jo mislim sporočati cenjeni javnosti. Kot bivši blagajnik "Vesele družbe," moram povedati, da je ostalo v blagajni še $1.25. Tega denarja nisem zapil, ker se je nekje primrznil. Ko so zvedeli moji prijatelji, da je še $1.25 blagajne, smo takoj imeli posvetovanje ali sejo. Navzoči smo bili trije. Eden je predlagal, dva sta pa podpirala, da se tisti denar zapije prej ko mogoče. Dva sta pa predlog podpirala, torej absolutna in gvišna večina.

Stavljen in sprejet je bil tudi predlog, da obišče "Vesela družba" vse slovenske farmerje v Madisonu in Geneva, O. To bo v dnevih od 1. do 5. julija, tega leta. Glavni stan bo pri Mr. Keržiču, to pa zaradi točne postrežbe z lampo zvečer, ko se spravljamo v posteljo.

Vsi tisti, ki ste namenjeni na dobro zabavo, ste dobrodošli in se tam vidimo.

Joe Pograjc.

—o—

PRIDOBIVAJTE ČLANE ZA S. D. Z.

IZ PRIMORJA

—Zmešnjava v Badihi zaradi Slovenskega petja. Trst, maja 1937. 9 t. m. je bil v Badihi pri Plavah ples tamošnjega Dopolavora. Naše domače prebivalstvo se tega plesa ni maralo udeležiti, tem več se je zbralo v gostilni in prepevalo slovenske pesmi. Radi tega so fašisti poslali v gostilno karabinjerje, da bi jim prepovedali slovensko petje. Pri tem je eden od fašistov imenoval naš jezik "ščavo." Naši ljudje so bili po tej besedi užaljeni in so ga ostro zavrnili, češ, da njihov jezik ni jezik sužnjev, temveč enakovreden italijanskemu. Nastala je zmešnjava in karabinjerji in fašisti so smatrali za umestno, da se umaknje. Pred odhodom so še rekli domačim fantom, da jih bodo povabili h karabinjerjem v Milje. Dosedaj se ni to še zgodilo.

—Umrl je v Sremski Mitrovici v najboljših letih graditelj uradnik tamošnje vodne zadruge Stanko Marušič, rojen v Gorici, sin pokojnega poslovodje "Narodne tiskarne" Marušiča v Gorici.

Po vojni je končal obrtno šolo v Ljubljani, ter bil več let zaposlen v Zagrebu pri stavbenih podjetjih, zadnja leta pa v Sremski Mitrovici.

—Umrl je v Dolenjih Skupicah pri Cerkljah ob Krki dne 12. maja t. l. 84 letni Šinigoj Jernej iz Dornberga pri Gorici. Bil je zaveden in spoštovan gospodar, ki je radi svojega jugoslovanskega prepričanja prišel po več mesečni ječi na ljubljanskem gradu in v Gracu leta 1915 pre dvojno sodišče v Trstu obtožen veleizdaje. Z njim je sedel pred vojnim sodiščem tudi Požar Anton iz Trsta, sedaj trgovec v Rušah pri Mariboru, ki je bil obsojen na 12 let ječe, po par letih pa pomiloščen. Pokojni Šinigoj Jernej je zapustil 4 sinove, od katerih je sin Josip trgovec v Mariboru, ter dve hčeri.

—V Komnu na Krasu je v soboto 22. maja umrla gospa Erminija, soproga uglednega trgovca Antona Ravbarja. Pokojnica je bila celih šest let priklenjena na posteljo ter je strahovito bolezen prenašala s potrpežljivostjo. Otrokom, ki so se čudili njeni vdanosti, je večkrat rekla: Komur Bog pošlje križ, mu da tudi moč, da more križ nositi. V nedeljo je bil velik pogreb na domačem pokopališču. Domači zbor pod vodstvom g. Tramuža je zapel tri žalostinke.

—Težko je zbolel g. Jože Ivančič, župnik v Šebreljah na Cerkljanskem.

Če verjamete al' pa ne

Strašno se je bliskalo in grmelo. Strela (jasna) je udarjala kot bi tepko otresal. In primeri se, da je strela udarila v hišo konjskega mešetarja. Babe so jo takoj pogruntale, kakopak, da je to božja kazen za številne krive prisege pri konjskih kupčijah, kot je to navada pri mešetarjih, ker drugače ni kupčije in tudi likofa ne.

Ta mešetar si je vzel to svarilo k srcu in si mislil, da bo morda pa le kaj na tem in da so ga nebesa potipala radi tistih prevelikih obljub, ki jih dela na vsakega prodanega konja, ki da mu ga ni para na vsem božjem svetu.

Ko se nekega jutra zopet odpravlja na konjski sejem v Sežano, reče svoji ženi:

"Stara, zdaj grem s tole kljuso v Sežano. Predno pa grem, hočem, da mi ponudiš za mrho dve sto goldinarjev, zakaj na sejmu bom moral na žive in mrtve priseči, da mi je že nekdo ponujal toliko, pa konja za tako ceno nisem hotel dati. Saj vidiš, stara, danes je nekam soparno in bo morda nevihta."

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maya

"Tri. Najmlajši je bolan na škrlatici, starejša pa sta šla na vodo pijavke nabirat."

"Pijavke—? Čemu pa jih rabiš?"

"Jaz ne. Pa prodajam jih tistemu čudodelnemu zdravniku."

"Mnogo zaslužiš?"

"Za deset pijavk mi plača eno paro."

Ubožica, kak beraški zaslužek!

Segel sem v žep in ji dal pet piastrov.

"Vzemi tole pa kupi svojemu bolnemu otroku hladilne pijače!"

Malenkost je bila, kar sem ji dal, za njo pa že velika vsota. Neverno me je gledala. Turški piaster ima štirideset para.

"Tole mi misliš podariti—?"

"Da."

"Potem je tvoja dobrotljivost prav tako velika kakor tvoje bogastvo. Allah naj ti—"

Več nisem slišal. Skočil sem v sedlo in brž odjezdil.

Koliko dobrega bi človek lahko storil, koliko solz posušil—če bi imel s čim.

Iz pogovora z dobro ženo sem posnel, da se nam zaenkrat Mosklana, Sabana in njunih ljudi ni treba bati. Zaposleni so bili sami s seboj.

Neopaženo kakor sem prišel, sem prijezdil nazaj na Bošakovo dvorišče. Na plotu je visela krvava, sveža koža. Duh po pečenki mi je šinil v nos.

Pogledal sem kožo od blizu. Hm—!

V proslavo dneva so slekli—rogatega kozla.

Brrrrrrr—!

Stopil sem krog ogla in zagledal peka in barvarja ter njegovo boljšo polovico. Pekla sta, pa ne kruh.

Ob steni za vetrom je stala nizka lesena kad. Tri žice so bile napete črez njo. Na srednji žici je bil nataknjen rajni, pa žal ne umrli, ampak zaklani kozel. Rogove je še imel na glavi. Na njega in na stranski žici so bila položena drva, na nje so nadevali suhega kravjeka, na njega spet drva in spet suhega kravjeka. In to grmado so zažgali. Kozel je bil na zgornji strani že čisto ožgan, globlje pod črno ožgano skorjo se je že pekel, spodnja stran pa je bila še sirova. Iz iz te pečenke je kapala mast v samotnih, neskončno počasnih kapljicah v kad na lego sirovega riža. Tam se je pripravljal pilaw, priljubljena orientalska jed.

Stene te čudovite ponve so bile krasno bročasto rdeče, prav kakor hlače francoskega vojaka. In nisem si mogel kaj, da ne bi mislil na bročasto rdeče roke Čilekine in na mavričaste hlače njenega moža. In zasumil sem, da je trenutna ponva ob svojem času in ob svojih prilikah služila tudi za mešanje barv.

Debeli Bošak je dvignil glavo od svojega zanimivega in okusnega posla.

"Kje pa si bil, effendi? Dobro da si prisel! Zaklal sem vam na čast nežno, sočno kozico. Sosed mi jo je prodal."

"Ali se ti tale kozica ne zdi precej možata?"

"Možata—? O ne! Kaj pa misliš, effendi!"

"Le malo natančneje povohaj! Tvoj dobri sosed je v naglici segel po strani pa ti je prodal kozla mesto sočne kozice!"

"O, tega moj sosed ni storil!"

"Pa glej, meso je že vse ožgano! Obrni vendar!"

"Obrnil bi naj—? Vidi se ti, effendi, da si tujec in da se ne razumeš na kuharske umetnosti! Če bi obračal pečenko, bi izgubila ves svoj fini okus!"

"In spodaj se namaka riž v masti?"

"Da. Tak riž je višek vseh naslad."

"Ali se riž omehča v masti?"

"Saj se ne sme! Ali ne veš, da mora biti pilaw hrustav, da mora prasketati med zobmi? Če je mehak, ni dober."

"Ali ne vidiš, da padajo tudi ogorki v tvoj hrustavi pilaw?"

Pogledal je.

"O, to nič ne de! Glej, saj jih lahko poberem!"

Segel je med riž s prsti, s katerimi je pravkar šele popravljal tleče kravjeke.

Nehote sem se spomnil na sladko Merzino iz Adamije, ki si je brisala solzave oči s čebulnimi lupinami in mešala s sajastim prstom maslo. Res nisem vedel, pri kom bi rajši v goste, pri solzavi in sajasti Merzini ali pa pri debelem, bročasto rdečem peku in barvarju Bošaku in njegovi enako pobarvani debeli boljši polovici.

Na pragu sem srečal Halefa.

"Tule si, effendi!" je dejal vesel. "Dolgo te ni bilo! Skrbelo me je že. Pravkar sem mislil jezditi za teboj."

"Nič se mi ni zgodilo, kakor vidiš. Kaj ste medtem počenjali?"

"O, prav nič se nismo dolgočasili. Z Bošakom sva šla kozo kupovat, zelo zanimivo je bilo. Debeli pek je hotel dobiti kozo zastonj. Pravil je, da je prišel zelo imeniten emir k njemu v goste in da je pravzaprav gost vseh vaščanov, sosed pa mu seveda koze ni hotel dati zastonj. Sprla sta se in kjaja je moral poseči vmes."

"Kdo pa bi naj bil tisti imenitni emir?"

"Ti seveda! Kdo pa drug? Mar jaz?"

"A tako—? In meni je tista koza namenjena?"

"Da."

"Saj misliš tisto kozo, ki je pravzaprav kozel in ki jo tamle na dvorišču pečejo in žgejo?"

"Koza ali kozel—vseeno, da le pečenka diši!"

"Dober tek! Pojdiva v sobo!"

Mislil sem sesti k urarju, pa so mi iz sosednje sobe, ki je bila menda namenjena "damam," udarili na uho čudni glasovi. Bilo je nekako ploskanje, kot da bi kdo po vrsti dobival prav sočne zaušnice, in čulo se je tudi vzdihovanje in stokanje, da me je bilo res kar strah za tistega človeka, oziroma za tiste ljudi, ki so menda od samih krepkih zaušnic tako obupno stokali.

Šepnil sem Aliju:

"Kdo pa je tamle v tisti sobi?"

"Ikbala, zvezda mojih oči."

"In kdo še?"

"Ne vem."

"Kaj pa počenja?"

"Mar vem, effendi? Že nekaj časa sem jo poslušam. Stoka in vzdihuje, bojim se, da se ji je nesreča pripetila."

"Pa poglej, kaj je!"

"Ne smem. Ženin sem in ženin pred poroko ne sme k nevesti."

"Misliš, da bi jaz smel pogledati v sobo?"

"Ti že. Kristjan si. Ne moreš poročiti hčerke naše dežele in naše vere. Tudi njen nezagrnjeni obraz si že videl. Ne boš se osramotil, če stopiš k njej."

"Pa bom pogledal, če misliš, da smem."

Stopil sem k vratom. Ali je pravil za menoj:

"Ampak tole ti povem, effendi! Ne dotakni se mi je! Moja žena bo in tista, ki bo počivala na mojem srcu, tiste se ne sme dotakniti noben drug moški!"

"Ne boj se! Najlepše dekle cele Rumelije je varno pred menoj!"

(Dalje prihodnjič.)

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

1937		JUNIJ				1937
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

JUNIJ

27.—Društvo Prijatelj št. 215 SSPZ priredi piknik na Stuškovi farmi.

27.—Društvo Danica št. 34 SDZ priredi piknik na Zornovi farmi na Bradley Rd.

27.—Društvo Kranj priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

27.—Društvo sv. Antona Padovanskega št. 251 KSKJ priredi piknik na Verbičevih farmah.

JULIJ

4.—Hrvatsko društvo "Kolo hrvatskih sinov i kćera" priredi piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

5.—Piknik Euclid Rifle kluba na Močilnikarjevi farmi.

11.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ priredi piknik na Stuškovi farmi.

11.—Piknik Slovenske zadruge na Močilnikarjevi farmi.

18. — Društvo Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ ima prvi piknik na Zornovi farmi na Bradley Rd.

18.—Črički imajo piknik v Maple Gardens.

18.—Društvo Ameriški Slovenci št. 21 SDZ, Lorain, Ohio, priredi piknik na farmi Antona Kosa v Lorainu.

25.—Baragov dan, ogromna prireditev v Puritas Springs parku.

25.—Društvo Washington št. 32 SZZ priredi piknik na Stuškovi farmi.

25.—Klub Slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu priredi svoj letni piknik na Pintarjevi farmi.

25.—Društvo št. 403 H. B. Zajednice iz Newburga priredi piknik na cerkvenih prostorih v Maple Heights, O.

AVGUST

1.—Piknik župnije Marije Vnebovzete na Močilnikarjevi farmi.

8.—Piknik združenih društev fare sv. Vida na Pintarjevi farmi.

15.—Društvo Slovenski Napredni Farmer št. 44 SDZ priredi piknik v proslavo 10-letnice obstanka pri Antonu Debevcu v Madisonu, O.

15.—Slovenska šola S. N. Doma na St. Clair Ave. ima svoj piknik na Močilnikarjevi farmi.

29.—Podružnica št. 32 SŽZ praznuje 8. obletnico.

SEPTEMBER

4.—Skupna društva SSPZ, Olimpiada, tri dni, v avditoriju S. N. Doma.

11.—Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

25.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N Doma.

OKTOBER

2.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

9.—23d Ward Democratic Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

17.—Radnička organizacija, koncert v avditoriju S. N. D.

23.—Društvo Clairwood št. 40 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

24.—Mladinski pevski zbor Slavčki, koncert v avditoriju S. N. Doma.

30.—Društvo Carniola Hive št. 493 TM, ples v avditoriju S. N. Doma.

31.—Dramatično društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

31.—Jesenski koncert pevskega društva "Zvon" v S. N. Domu na 80. cesti.

NOVEMBER

7.—25-letnica društva Kras št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

7.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi jesensko zabavo v šolski dvorani sv. Kristine na Bliss Rd.

13.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

14.—Jesenski koncert mladinskega pevskega zbora Črički v S. N. Domu na 80. cesti.

14.—Samostojni pevski zbor Zarja, opera v avditoriju S. N. Doma.

20.—Društvo Svobodomiselne Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. D.

21.—Pevsko društvo Lira, koncert v avditoriju S. N. D.

21.—Pevski zbor Cvet priredi koncert v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

27.—Variety Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

1938

JANUAR

1.—Proslava 25 letnice obstoja društva Glas Clevelandskih Delavcev št. 9 SDZ v avditoriju S. N. Doma.

30.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ obhaja 10-letnico obstanka v S. N. Domu.

Kako ljudje nasedajo sleparjem

V znani ameriški ječi Sing Singu sedi lord Ernest Desmond, ki ni pa nikak angleški lord, ampak samo navaden slepar. Izdajal se je tudi za zdravnika in za odvetnika, čeprav ni nikdar študiral zdravilstvo, niti odvetništvo.

Bil je rojen na Virgin otokih in je bil v mladosti brzojavni uradnik, kaj slabo plačan. Pa se mu je zahotelo lepšega življenja v velikih mestih. Kupil si je lepo obleko, se navadil nositi monokel, si nadel ime lord Ernest Desmond in začel je svojo fantastično kariero, ki je trajala več let, predno ga je pocuknila roke pravice in ga vtaknila v Sing Sing.

V letu 1918 ga kar naenkrat najdemo v Winnipegu, Kanada, kjer je bil nastavljen v ondotni bolnici kot zdravnik. Kako je prišel do tega, je uganka, najbrže si je znal pač preskrbeti ponarejene listine kot zdravnik. Ko je imel neke noči službo v bolnici, je neki bolnik skočil skozi okno in se ubil. "Doktor" je bil pozvan na sodišče, vendar oproščen vsake krivde.

Tri leta kasneje ga že najdemo v Racine, Wis., kjer je bil obsojen na $100 globe, ker je dajal zdravila brez dovoljenja. Leta 1929 je bil prijet v St. Louisu in obsojen na $500 kazni, ker je prakticiral zdravništvo brez licence.

Tako je "prakticiral" zdravništvo po vseh večjih ameriških mestih. Znal se je uvesti v najbogatejše kroge in to tem bolj, ker je računal za en sam obisk pri bolniku $70. To je imponiralo zlasti bogatim damam, ki so ga vedno bolj zahtevale. In prav zato, ker je toliko računal, so ga še manj sumili, da je slepar. Zdravljenje bogatih dam je pa itak lahko, ker so navadno bolne samo iz dolgočasja.

Denar mu je kar letel skupaj in tako je lahko živel v najrazkošnejših hotelih. In če se je kdaj pripetilo, da ga je ta ali oni hotelski uslužbenec pozabil titulirati z "lordom," se je strahovito razsrdil in je zahteval, da je tak uslužbenec takoj izgubil službo.

Nazadnje je žel svoj obogato žetev v New Yorku, kjer so mu pa postala tla prevroča in jo je popihal v Richmond, Va. Tam je ostal pet dni, kjer je v nekem restavrantu poklical na mizo 30 steklenic šampanjca, dal vsakemu natakarju po $5 napitnine in kazal cele šope bankovcev.

Potem je našel toplo gnezdece v Alabami, kjer je postal osebni zdravnik bogate vdove, Mrs. McKleroy. Iz nje je izvabil nekako $80,000. Ko je bilo to pišče oskubeno, je šel v Los Angeles, kjer je bil prijet in zdaj se je začelo grmaditi nad njegovo glavo polno obremenilnih obtožb. Obtožen je bil tudi, da je bil soudeležen pri gangi, ki je hotela izsiliti iz Alfreda Smitha Jr., sina znanega demokrata, večjo vsoto denarja.

No, ko je bil pred nekaj tedni obsojen od dveh do pet let v Sing Sing, je imel vsega imetja cela dva dolarja in tako se je končalo veselo življenje lahkoživca, ki si je nekaj časa privoščil prav lepe urice na račun lahkovernih ameriških bogatašev.

DNEVNE VESTI

Kako se znajo bogatini izogibati davkom

Washington, 19. junija. Kongresni odbor nadaljuje z zaslišavanjem prič in s preiskavo napram onim bogatim Amerikancem, ki znajo na vse mogoče načine se izmazati, da ne plačajo postavnih davkov. Pri tem se je včeraj dognalo, da tujezemske vlade naravnost pomagajo ameriškim državljanom, da se izognejo ameriškim davkom. Amerikanci tvorijo velike korporacije izven Zed. držav, kjer so davki nižji, in iz dotičnih tovaren pošiljajo blago v Zed. države, pri tem delajo visoke dobičke, a ameriška vlada je osleparjena za davke. Zakladniški tajnik je včeraj izjavil pred kongresno preiskovalno komisijo, da bo tekom nekaj dni izdal vsa imena dotičnih bogatih ameriških državljanov, ki se izogibljejo davkom. Vsa Amerika s pozornostjo in napetostjo pričakuje priobčenja dotičnih imen.

Jean Harlow zapustila nad $100,000

Los Angeles, 17. junija. Poznana filmska igralka Jean Harlow, ki je tako nenadoma umrla, je zapustila vse svoje premoženje svoji materi. Njen testament je bil včeraj vložen na sodniji. V dobro poučenih krogih se govori, da znaša premoženje bivše igralke med $100,000 in $1,000,000.

Bomba vržena v tovarno po poravnanem štrajku

Camden, N. J., 17. junija. Pri tovarni Radio Condenser Co. je nastal štrajk, katerega so pa že dve uri pozneje poravnali. Ko so se delavci vrnili na delo, je nekdo zagnal bombo v tovarno, in le srečnemu slučaju se ima zahvaliti pet delavcev, da niso bili ubiti od bombe.

400 ubitih v revolti v kitajski provinci

Šangaj, 17. junija. Več kakor 400 vojakov je bilo ubitih, ko je mirovna ekspedicija, ki je pazila na mir v Sensi provinci, zasedla mesto Saniang in je prebivalstvo nastopilo proti vojakom. Vojaki so oplenili vse mesto in napadali ženske. Čete, ki so zasedle mesto, so pod poveljstvom generala Hu-Cenga, ki je pred več meseci nasilno ugrabil vrhovnega poveljnika kitajske armade Kajšeka.

Farmer kaznovan, ko je vpregel žensko v pljug

Woodbury, Tenn., 19. junija. John Davis je bil danes spoznan krivim uboja, potem ko je umrla njegova žena radi naporov, katere je morala prenašati, ker je imel farmar navado, da jo je vpregal v pljug in je z njeno pomočjo oral svoje njive. 75 let stari farmar je bil obsojen za eno leto v državni zapor. Državni pravdnik je nadalje trdil pred porotniki, med katerimi je bilo 10 farmarjev, neki vpokojeni učitelji in en karpenter, da je stari farmar izvršil nepostavno operacijo na svoji ženi kmalu potem, ko bi imela postati mati.

Predsednik kompanije je dobil smrtno grožnjo

Albany, N. Y., 18. junija. Policija je dobila povelje, da zastraži hišo Walterja Mooneya, ki je predsednik družbe Ballston-Stillwater Knitting Co., potem ko je Mooney sporočil policiji, da je dobil dva telefonska klica, v katerih se mu je grozilo s smrtjo. Pri omenjeni kompaniji se vrši štrajk in številni piketi so obkolili tovarno. Policija je včeraj aretirala radi nemirov enajst piketov, med njimi dva CIO organizatorja. Mooney je povedal policiji, da mu je nekdo po telefonu sporočil sledeče: "Poljubi še enkrat tvojo ženo, kajti dolgo ne boš več živel."

Znani tednik "Literary Digest" je bil prodan

New York, 18. junija. Najbolj poznani in do lanskega leta najbolj razširjeni ameriški tednik "The Literary Digest," je bil včeraj prodan. Kupilo ga je lastništvo znanega mesečnika "Review of Reviews." Oba časopisa se bosta združila in bo novi list nosil tudi novo ime. Koliko se je plačalo za prodajo Literary Digesta, ni bilo povedano, na vsak način pa gre cena v milijone. Literary Digest je zadnje čase silno padel z naročnino, zlasti ko je prerokoval lanski oktober, da bo predsednik Roosevelt poražen!

Predsednikova tajnica dobila častno diplomo

Washington, 19. junija. V Beli hiši se je včeraj vršila redka slavnost, ko je bila izročena osebni tajnici predsednika Roosevelta, Miss Marguerite LeHand, častna diploma doktorice postav. Diplomo je dobila iz katoliške univerze River Forest, Ill. Miss Le Hand, osebna tajnica predsednika, je odlična katoličanka.

MALI OGLASI

V najem

se dasti dve sobi, pripravno za novoporočenca. Brez pohištva. Vprašajte na 15812 Corsica Ave. (145)

Pisarniška moč

Delo dobi dekle za pisarniško delo v trgovini. Pismene ponudbe, kjer se naj navede zmožnost, naj se pošlje v zaprtem pismu pod šifro "Zmožna" na urad tega lista. (144)

Lot naprodaj

Proda se lot, ki meri 150x250 čevljev, na Jennings Rd. blizu Green Rd. Cena $350. Lot je vreden trikrat toliko, a se potrebuje denar. Vprašajte pri John Clements, 1758 E. 36th St. (144)

Farma naprodaj

53 akrov, sadjereja in kokošjereja, na izboljšani cesti, 2 milji severovzhodno od Geneva, O., 11 akrov konkord trte, 6 akrov jablan, 25 akrov polja, nov kokošnjak za 500 kokoši, hiša 6 sob, elektrika, furnez, dobra voda, dobri hlevi, žitnica, 4 garaže. Phillip Frantz, Padnarum Rd., Geneva, O. (144)

Delo dobi

na farmi starejši moški, ki se razume na farmersko delo. Delo je stalno, pozimi in poleti; plača po dogovoru. Naslov dobite v uradu tega lista. (144)

Naprodaj je

najboljše upeljana Hardware trgovina. Inventorij kaže, da je vredna $12,000. Denar v gotovini ali se pa zamenja za dobro hišo. Pokličite ENdicott 3880. (145)

Gostilna naprodaj

Proda se gostilna v slovenski naselbini. Ima dovoljenje za nedeljo in za 6% pivo, vino in highballs. Vsa zaloga, oprema in kuhinja, kar spada v gostilno, se proda po nizki ceni. Zraven je stanovanje 7 sob. Proda se radi odhoda v domovino. Za naslov vprašajte v uradu tega lista. (144)

Roža sveta

POVEST IZ DOBE TRETJE KRIŽARSKE VOJSKE

Angleški spisal: H. R. HAGGARD

Prevel: I. M.

Georgios je vstal, vzel velik vrč in velik srebrn kozarec s pokrovom raz stransko mizo, na kateri so bile razpostavljene take stvari, šel k sodčku, ki je stal pripravljen na stojalu, in natočil svoji posodi do vrha. Nato je pomignil enemu izmed oskrbnikov pri nižje ležeči mizi, da mu prinese usnjat meh, ki je stal na mizi. Ko ga je izplaknil z vinom, ga je napolnil ter ga podal oskrbniku obenem z vrčem, da pijejo na zdravje svojega gospodarja. Srebrno posodo je nesel nazaj k visoki mizi ter lastnoročno natočil rožene kozarce vseh navzočih, izvzemši edino Rozamundo; ona se namreč ni hotela dotakniti pijače, čeravno jo je močno silil in je bil videti nevoljen vsled njene odklonitve. Prav radi tega, ker je bilo videti, da odklonitev boli trgovca, je vedno uljudni sir Andrej malo pokusil pijačo, čeprav je napolnil svoj kozarec z vodo, ko mu je oni pokazal hrbet. Naposled, ko je bilo vse gotovo, je Georgios napolnil, ali vsaj videti je bilo, da je napolnil, svoj lastni kozarec, ga vzdignil kviško in rekel:

"Pijemo vsi, kar nas je tukaj, na zdravje plemenitega viteza sir Andreja D'Arcyja, ki mu želim, da živi na veke, kakor pravimo pri nas. Pijte, prijatelji, pijte, kajti tako vino ne priteče nikoli več preko vaših ustnic."

Zatem je nastavil svoj kozarec in ga navidezno izpil v velikih požirkih — vzgled, ki so mu sledili vsi; celo sir Andrej je pil nekoliko iz svoje kupice, ki je bilo v njej tri četrtine vode. Sledilo je dolgotrajno zadovoljno mrmranje.

"Vino! To je nektar!" je rekel Wulf.

Res da, to vino je bilo dobro in močno. Kakor hitro je sir Andrej pokusil svoj kozarec, se mu je zazdelo, kakor da bi nekaka koprena padla preko njegovega duha in ga objela. Takoj nato se je zopet dvignila in njegova glava je bila polna raznih spominov in slutenj. Reči, ki je nanje pozabil tekom dolgih let, so se zopet vrnile kar naenkrat, podobno kakor gruča otrok, ki so prihiteli igrat. Ali to je kmalu prešlo in polastil se ga je naenkrat strah. Pa česa se mu je bilo bati v oni noči? Vrata, ki so držala na okop, so bila zaklenjena in zastražena. Cela četa zanesljivih možakov je večerjala v zunanjih poslopjih znotraj teh vrat, drugi še bolj zanesljivi pa so sedeli v njegovi dvorani, njemu na desni in levi pa sta bila onadva močna in hrabra viteza sir Godvin in sir Wulf. Ne, ničesar se mu ni bilo bati — pa vendar ga je bilo strah! Naenkrat je začel govoriti neki glas. Bila je Rozamunda, ki je rekla:

"Kako to, da je naenkrat zavladala tišina, oče? Pred kratkim sem še čula glasno napivanje med posli in najemniki zunaj na skednju, zdaj so pa tihi kot da bi bili mrtvi! Oj in glejte! Mar so vsi pijani tukaj? Godvin — —"

Pri teh njenih besedah se je povesila Godvinova glava na mizo, Wulf pa je vstal, napol izdrl svoj meč, nato pa je objel duhovnika okoli vratu in se zgrudil ž njim vred na tla. In kakor se je zgodilo s temi, tako je bilo videti, da se godi z vsemi, kajti ljudje so se spodtikali sempatja, popadali in zaspali, vsi razun trgovca Georgisa, ki je vstal, da bi izgovoril še eno napitnico.

"Tujec," je rekel sir Andrej s težkim glasom, "tvoje vino je zelo močno."

"Tako bi se zdelo, gospod vitez," je odgovoril, "pa jaz jim že pomagam." In skočil je z vzvišenega prostora urno kot maček, stekel po dvorani in vpil: "Zraka! Zraka!" Dospevši do vrat, jih je odprl na stežaj, izvlekel izpod svoje obleke srebrno piščalko ter glasno zapiskal. "Kaj!" se je smejal; "še vedno spe? No, potem jim morem dati zdravilo, ki jih vzbudi vse!" In prijel je za rožen kozarec, ga zibal v zraku in vpil:

"Vzbudite se, vi, pijanci, in pijte na zdravje gospice Rože sveta, princezinje baalbeške, in vnukinje mojega kraljevskega gospoda Jusufa Salah-ed-dina, ki me pošilja, da jo povedem k njemu!"

"Oče!" je zakričala Rozamunda, vino je bilo otrovano! Izdani smo!"

Komaj je izpregovorila te besede, so se začuli glasovi korakov in skozi odprta vrata na daljnem koncu dvorane se je vsulo kakih dvajset oboroženih mož. Tedaj šele je sir Andrej izpregledal in razumel.

Zarjovel je kakor ranjen lev, zgrabil svojo hčer in jo vlekel seboj v sosednjo sobo, kjer je gorel ogenj v kaminu in luči, ki so jih čakale, kadar bi se podali k počitku; in zaloputnil je vrata za seboj in jih zapahnil.

"Urno!" je rekel in trgal plašč raz sebe; "rešitve ni nobene, morem pa vsaj umreti v boju za tebe. Daj mi moj oklep!"

Snela je njegovo bojno opravo s stene, in med tem ko so sovragi butali ob vrata, mu je ona nadela oklep in čelado, ter mu dala dolgi meč.

"Zdaj," je rekel, "mi pa pomagaj." In porinila sta težko hrastovo mizo proti vratom in jo prevrnila ravno pred njimi, na obeh straneh pa stole in klopice, tako da bi se možaki izpodtaknili ob njih.

"Tam je lok," je rekel, "in ti ga lahko rabiš, kakor sem te učil. Stopi na ono stran, tako da te noben udarec ne doseže, pa streljaj mimo mene, ko pridejo nad naju. Enega izmed njih že podereš. O, da bi bila Godvin in Wulf tukaj, potem bi te neverske pse že naučili!"

Rozamunda ni odgovorila ničesar, na misel pa ji je prišlo, kako ležita Godvin in Wulf brez zavesti. Ozrla se je naokoli. Ob strani je stala mala mizica, pri kteri je Godvin imel navado pisati, in na njej je ležal papir in pergament. Hitro zgrabi za pero in napiše, medtem ko so se vrata počasi udajala:

"Sledite mi k Saladinu. V tej nadi živim — Rozamunda."

Ko so se močna vrata naposled udala, je Rozamunda obrnila popisano stran pergamenta navzdol, prijela za lok in položila pušico na vrvico. Vrata so padla s treskom in skozi ozko odprtino je pridrvela druhal. Pred preobrnjeno mizo so se naenkrat ustavili. Kajti tam pred njimi je stal stari vitez s ščitom na katerem se je kazala utisnjena človeška lobanja, in vzdignjenim mečem; iz oči mu je švigala strašna jeza; ob njegovi strani pa je stala krasna Rozamunda, v prazničnem oblačilu in lokom v roki.

"Podaj se!" je zaklical sovrag. Mesto odgovora pa je zabrnela lokova vrvica in pušica je predrla govorniku grlo, tako da se je grabeč po njej zvrnil, ne da bi izpregovoril še kako besedico.

Ko je treščil na tla, je sir Andrej zavpil na vse grlo:

"Mi se ne udajamo paganskim psom in otrovačem! D'Arcy! D'Arcy! Srečaj d'Arcyja! Srečaj smrt!"

Tako je stari sir Andrej poslednjikrat klical bojno geslo svojega rodu, o kterem se je bal, da nikoli več ne pride preko njegovih ustnic. Njegova molitev je bila uslišana in dano mu je bilo umreti, kot si je želel.

"Dol ž njim! Zgrabite princezinjo!" je zaklical vodja. Bil je glas Georgiosa, ki se ni oglašal s ponižnim javkanjem kot trgovec, marveč govoril z zvoki hladnokrvnega poveljnika in v arabskem jeziku.

Za trenutek je tolpa obstala, kot da bi se ustrašila tistega svetlikajočega se meča. Takoj nato pa so z glasnim krikom: "Salah-ed-din! Salah-ed-din!" planili naprej vihteč sinutarje in sulice. Pred njimi je bila prevrnjena miza in eden je planil tja do nje; ko pa je skočil tja, je planil stari vitez, pozabivši vsa svoja leta in bolezen, naprej in udaril s toliko silo, da so se v temotnem prostoru prikazale iskre in tam, kjer je bila Saracenova glava, so se pokazale njegove noge. Sir Andrej je stopil takoj zopet nazaj, da dobi prostora za svoj meč, izza konca mize pa sta pridrla dva moža silnega obraza. Proti enemu je Rozamunda izstrelila lok in pušica mu je prodrla meča; ko pa je padel, je udaril s svojimi simitarjem ter prerezal lokovo vrvico, tako da ni bil več za rabo. Drugi pa se je vjel z nogo med stolovimi nogami, ki jih ni opazil, in se izpotaknil, sir Andrej pa je, ne zmenivši se zanj, planil z glasnim krikom proti množici, ki je bila zadaj, lovil njihove udarce s ščitom ter jih obsipal s svojimi, ki so bili tako obupni, da so se napadalci za hip umaknili.

"Pazite na svojo desno stran, oče!" je zavpila Rozamunda. Zasukal se je in zagledal Saracena, ki je bil zopet na nogah. Planil je nadenj; a tujec ni čakal napada, marveč se je obrnil v beg; pri tem ga je pa doletela smrt, kajti meč ga je zadel med vratom in ramo. Naenkrat se oglasi neki glas:

"Slabo se obnašamo proti temu levu in izgubljamo ljudi. Ogibajte se njegovih krempljev in napadite ga s sulicami!"

A Rozamunda, ki je razumela njihov jezik, je planila predenj in odgovorila v arabščini:

"Da, ali skozi moje prsi. Potem pa pojdite in povejte celo zgodbo Saladinu."

Tedaj Georgios zakliče razločno in mirno: "Kdor skrivi princezinji samo en las, umrje. Zgrabite obadva živa, ako gre, ali na njo ne položite roke."

Boj je prenehal in začeli so se posvetovati.

Rozamunda se je dotaknila očeta ter ga opozorila na onega, ki je ležal s pušico v mečah na tleh. Pobiral se je na kolena, držeč svoj težki simitar v roki. Sir Andrej je zavihtel svoj meč, kakor vzdigne kmet palico, da pobije podgano; zatem ga je zopet povesil rekoč:

"Z ranjenci se ne bojujem. Vrzi proč tisto jeklo, pa se poberi k svojcem."

Mož ga je ubogal, da, dotaknil se je celo tal s svojim čelom, ko se je splazil proč; vedel je, da mu je bilo podarjeno življenje in da je bilo to dejanje plemenito proti njemu, ki je nameraval zadati očetu zavraten udarec.

Nato je Georgios stopil naprej, ne več tisti Georgios, ki je prodajal otrovano vino in jutrovsko vezenje, marveč ponosen Saracen visokega čela, na sebi oklep, ki ga je nosil pod svojo trgovsko obleko, mesto križa pa na prsih velik dragulj v podobi zvezde, znak svojega dostojanstva.

"Sir Andrej," je rekel, "poslušajte me, prosim vas. Plemenito je bilo to dejanje," in pokazal je na ranjenca, ki so ga tovariši vlekli proč, "in plemenita je bila vaša obramba — docela vredna vašega rodu in vašega viteštva. Stvar je to, ki jo bo moj gospod," in priklonil se je pri tej besedi, "z veseljem poslušal, ako bo Alahu prav, da se povrnemo varno nazaj k njemu. Mislite morda, da sem lopovsko ravnal z vami, ko sem premagal moč hrabrih vitezov, sir Godvina in sir Wulfa ter njunih služabnikov, ne z mečem, marveč z otrovanim vinom; niti eden izmed njih se ne otrese omotice pred ranim svitom. Res sem storil to nelepo dejanje, ki se ga bom v sramoto spominjal do konca svojega življenja in ki se mi morda še poplača. Ali pomislite, v kakšnem položaju smo in odpustite nam. Samo majhna četa nas je v vaši veliki deželi, skriti takorekoč v levjem brlogu, ki bi nas brez usmiljenja pobili, če bi nas spoznali. Ali to je malenkost, kajti kaj je naše življenje? Saj je že več naših padlo pod tvojimi udarci in nekaj sta jih pokončala tudi nečaka tam ob zalivu."

"Sem si mislil," ga je zaničljivo prekinil sir Andrej. "Da, tisto dejanje je bilo res junaško — dvajset ali še več proti dvema!"

Georgios je vzdignil svojo roko.

"Ne sodite nas strogo," je rekel, govoreč počasi, ker si je hotel dobiti časa za svoje namene; "saj ste čitali pismo našega gospoda. Vidite, tako-le se je glasilo moje povelje: Polasti se gospice Rože sveta, kakor veš in znaš, a če le mogoče brez prelivanja krvi. Pregledoval sem s svoje ladje deželo s četo mornarjev, ki so slabi bojevniki, tedaj so mi ogleduhi sporočili vest, da je odjezdila od doma v spremstvu samo dveh mož; takrat sem bil za trdno prepričan, da jo že imam v svojih rokah. Pa viteza sta me premagala z močjo in bistrim duhom; konec cele zgodbe vam je znan. Šele po tem vam je moj sel prinesel pismo, kar bi bil moral že takoj izpočetka storiti. A pismo ni imelo uspeha, kajti niti vi niti princezinja" — in priklonil se je prot Rozamundi — "se nista dala pregovoriti; pač pa ste bili plat zvona, zavarovali se z oboroženimi možmi in viteška brata sta vas vedno čuvala in stražila. Znano mi je tudi, da ste bili namenjeni v London, kjer bi vas bilo težko dobiti. Radi tega sem se na videz lotil trgovine z vinom, jaz — ki sem princ in emir, ki sem se že z vami meril z mečem v svoji mladosti, čeprav se tega ne spominjate več; da, tam pri Harencu.

(Dalje prihodnjič)

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave.
v Slovenskem Narodnem Domu
PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;
POŠILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.
Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke

LOUIS OBLAK
TRGOVINA S POHIŠTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

ZA DOBRO PLUMBINGO IN GRETJE POKLIČITE
A. J. Budnick & CO.
PLUMBING & HEATING
6707 St. Clair Ave.
Tel. HEnderson 3289
976 E. 250th St.
Res. KEnmore 0238-M

Newyorška policista Adolf Schuber in Harry Brown, se urita na motornem kolesu za letno predstavo v Madison Square Garden v New Yorku. Seve, teh vaj ne delata po ulicah, ampak na zasebnem zemljišču.

Bill Sefton in Earl Meadows, sta napravila nov svetovni rekord v skakanju čez visoke palice. Skočila sta čez palico 14 čevljev in 11 palcev visoko.

Helen Wood in June Lang, v lepih pisanih oblekah najnovejše mode.

Wilbur Shaw je zmagal pri avtomobilskih dirkah v Indianapolisu in zaslužil pri tem okroglo $40,000. Dirkal je z povprečno hitrostjo 113 milj na uro. Vidite ga na sredi na tej sliki, na eni strani njegova žena in na drugi njegov mehanik.

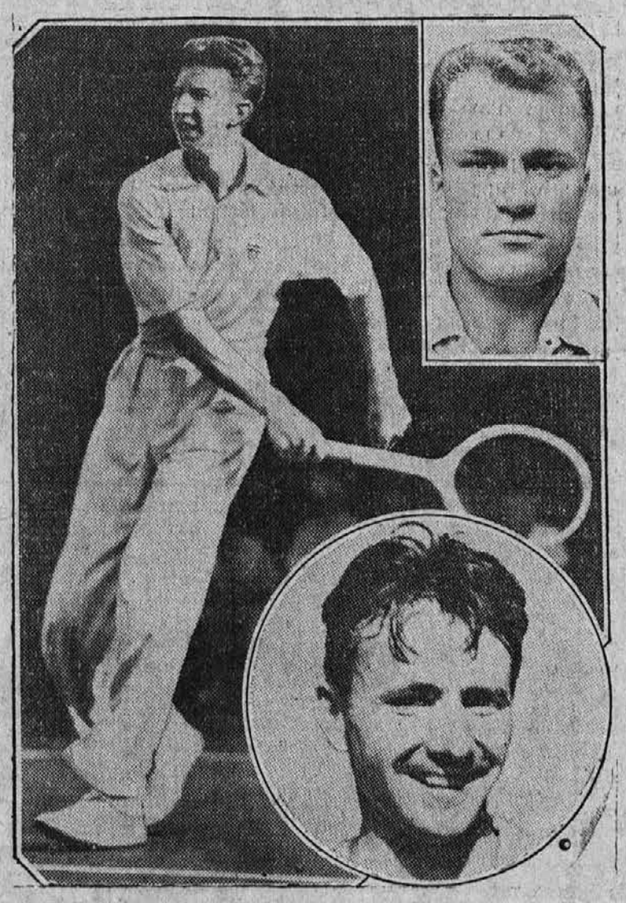

Trije ameriški najboljši igralci tenisa: levo Donald Budge, zgorej Gene Mako in spodaj Bryan Grant.

Člani ruske znanstvene ekspedicije, ki namerava prebiti na severnem tečaju eno leto. Od leve proti desni so: E. T. Krenkel, I. D. Papanin, E. K. Fedorov in P. P. Širšov.

WOLFF HEATING CO.

GRELNI INŽENIRJI
GORAK ZRAK, PARA, VROČA VODA, AIR CONDITIONING
Popravljalni deli za vseh vrst boilerje in furnace
DO 3 LETA ZA PLAČANJE
Postavite si grelni sistem in začnite plačevati v septembru
Vprašajte za Stefan Robash, naš zastopnik

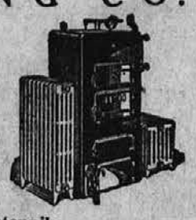

715 East 103rd Street GLenville 9218
Vabijo se tudi naročniki izven mesta

POZOR GOSPODARJI HIŠ
Kadar potrebuje vaša streha popravila, kritja z asfaltom ali škrilje, popravo žlebov ali novih, se z vso zanesljivostjo obrnite do nas, ki smo že nad 30 let v tem podjetju in dobro poznani tudi mnogim Slovencem. Plačate lahko na prav lahke obroke.
The Elaborated Roofing Co.
MElrose 0033 6115 LORAIN AVE. REpublic 4336-J
Kadar pokličete, vprašajte za MR. A. LOZICH